

רות ודוד:

שער מאמרי רז"ל - מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו

ונחזור לענין כי אלו הם סוד ה' תתאה וזה מ"ש הא לחמי' ולכן נפרסת לשתים כי כן אות ה' היא יכולה להתפרס וניכר בה יותר משאר האותיות כי היא ד' על ו' כנגד רחל הלוקחת ה' מדות באחורי הז"א והם בת"ת ונה"י וכנגד לאה ששעורה ששה מדות באחורי הז"א והם כחב"ד חו"ג והנה בשם פרסין נעשים שנים אך בעת העושר אז כלם נעשות בחי' אחת ואין ביניהם פירוד.

וז"ס יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל והנה מלת שתיהם היא מיותרת כי כבר נודע כי רחל ולאה שתיים היו בלבד ולא שלש ועוד מניינא למה לי והענין הוא כי בזמן רחל ולאה היו נפרדות להיות **כי עדיין לא נתנה התורה** ועדיין הין נקראים לחם עוני שהוא בפרוסה.

האמנם בימי רות **כבר נתנה התורה והיא לבדה כוללת שתיהם ביחד** לכן נאמר שתיהם וסו' הענין הוא כי הנה ערפה היא כנגד לאה כי כן שמה מורה עליה על שהיא בסוד העורף דוגמת לאה שבקדושה שהיא קשר של תפילין **ואלו זכתה להתגייר היתה נתקנת דוגמת לאה שנתקנה על ידי תשובתה ודמעוניה** ולכן לא נתנה לעשו האמנם ערפה כאשר לא נתגיירה אז חלק הטוב אשר בה הוברר ממנה ונתנה אל רות וחלק הרע שבה גרם ששבה אל עמה ואל אלהיה נמצא שהיתה רות כלולה ברחל ובלאה ולכן אמר הכתוב יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר הם היו שתיים נפרדות וזו לבדה היתה כוללת שתיהם יחד כאמור וכן היה הענין בבעליהם כי היו שנים מחלון וכליון ולפרקים היו שניהם בבחי' אחת אך יש זמן שהם משמשים לשנים דוגמת יעקב ויש.

וכשנתקנה רות נתקנו ג"כ מחלון וכליון ושניהם נכללו בעובד אבי ישי ודברי' אלו הם עומדים ברומו של עולם ולא יחשוב האדם כי על דרך מקרה קרה אלימלך ונעמי ובי' כלותיה כדוגמת של רחל ולאה היו אחיות בני לבן ונתגיירו כך רות וערפה היו אחיות ונתגיירו ואין להאריך בזה כי הוא סוד נמרץ:

אמר שמואל ואפשר עוד לומר שתקנה רות עתה מה שפגמה חוה בימי אדה"ר ואתי שפיר בג"ש נאמר כאן האשה הבאה וכו' ונאמר להלן לזאת יקרא אשה כו' ולכן נאמר עליה בימי שלמה המלך ע"ה וישם כסא לאם המלך לאימא של מלכות וארז"ל זו רות כנלע"ד:

רות פרק א:

(יא) וַתֹּאמֶר נְעֻמִי שְׁבֹנָה בְּנֹתִי לָמָּה תִּלְכְּנָה עִמִּי הַעֹדֵלִי בְּנִים בְּמַעֲלֵי וְהָיוּ לָכֶם לְאֻנָּשִׁים : (יב) שְׁבֹנָה בְּנֹתִי לָכֶן כִּי זָקַנְתִּי מִהָיוֹת לְאִישׁ כִּי אִמְרָתִי יִשְׁלִי תִקְוָה גַם הֵייתִי הַלְּלֵלָה לְאִישׁ וְגַם גִּלְדֵיתִי בְּנִים : (יג) הֲלֵהוּן תִּשְׁבְּרֶנָּה עַד אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ הֲלֵהוּן תִּעְלְגָה לְבַלְתִּי הָיוֹת לְאִישׁ אֶל בְּנֹתִי כִּי־מֵרְגִלִי מֵאֹד מִכֶּם כִּי יִצְאָה בִּי יַד־קֶוֶק :

(יד) וַתִּשְׁנֶנָּה קוֹלֶן וַתִּבְבְּינָה עוֹד וַתִּשְׁק עֲרֶפָה לְחֻמוֹתֶיהָ וְרוֹת תְּבַקֶּה בָּהּ : (טו) וַתֹּאמֶר הִנֵּה שְׁבָה בְּבִמְתָּךְ אֶל־עַמָּה וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרַי בְּבִמְתָּךְ : (טז) וַתֹּאמֶר רות אֶל־תִּפְגְּעֵי־בִי לְעִזְבָּךְ לָשׁוּב מֵאֲחֵרָיךְ כִּי אֶל־אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלָיךְ וּבְאֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלָיו עִמָּךְ עִמִּי וְאֶל־הָיָךְ אֵלֶּהִי :

רות פרק ד:

(יא) וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר וְהַזְקֵנִים עֲדִים יִתְּן יְקֹנֵק אֶת־הָאִשָּׁה הַבְּיָאָה אֶל־בֵּיתָךְ כָּרְחַל וְכִלְאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׂתִיָּהֶם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעִשְׂהוּ־חֵיל בְּאֶפְרָתָה וּקְרָא־שֵׁם בְּבֵית לָחֶם : (יב) וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא בְּבֵית פְּרָץ אֲשֶׁר־לְדָה תָּמַר לַיהוָה מִרְהֹרֵעַ אֲשֶׁר יִתְּנוּ יְקֹנֵק לְךָ מִרְהַנְעֵבָה הַזֹּאת : (יג) וַיִּקַּח בָּעֵצוּ אֶת־רוּת וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֵא אֵלֶיהָ וַיִּתְּנוּ יְקֹנֵק לָהּ הַרְיוֹן וַתֵּלֶד בּוֹ : (יד) וַתֹּאמְרֵנָה הַנְּשִׁים אֶל־נַעֲמִי בְּרוּךְ יְקֹנֵק אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לְךָ גֹּאֵל הַיּוֹם וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל :

ספר הליקוטים - ספר שופטים - פרק יז

ויצא איש הבינים ממחנות פלשתים וכו' גבהו ו' אמות וזרת:

ענין גלית היותו שש אמות וזרת, סוד השש אמות הם, כי מצד קליפות רות היתה ערפה, והיתה יכולה לבא בקדושה ולא רצתה, בסוד לאה ורחל, שלאה באה בקדושה, ומה שהיתה חלק עשו, בביתיה חזרה ליעקב. בסוד חוה, ראשונה, וחווה שניה הנדבקת באדם. ומה שהלכה חוה ראשונה לחיצונה, ונעשית נפקת ברא לסמא"ל, לילית אוכמתא, כך היה ראוי ג"כ ללאה, ובחמלת ה' עליה באה לקדושה, ונכללה ברה"ל. וכן היתה ראויה ערפה, ולא רצתה, ונטתה עורף והלכה לחיצונים, וכל צד הקדושה שהיתה בה נכללה ברות, וכל הרע של רות נכלל בה.

וכמו שנכללה רחל ולאחזות א' בקדושה, כך נכלל הקדושה שהיתה בערפה ונכלל הכל ברות, בסוד ויהי ביתך כבית פרץ וכו', כרחל וכלאה אשר בנו שתיהן את בית ישראל, ר"ל, שתיהן נכללו באחד, ולכן אמר שתיהן, וכן את שיכלל קדושת ערפה בך, והבן.

ולהיות זה אמת, נאמר בבוועז וימד שש שעורים וישת עליה על רות, ר"ל כמו שלא יש לה ו' שעורים מאחור הזעיר, חב"ד חג"ת, ולרחל ד', נה"ם. ומה שהיתה ערפה ראויה לקחת שעורים בקדושה דוגמת לאה, ולא רצתה, ניתנו לרות. וזהו וימד שש שעורים וישת עליה, כי עליה הם ודאי, ונכללו בה, ולקחה צד הקדושה שהיתה ראויה להנתן לערפה, כי הפכה עורף,

ובמקום שש השעורים שבקדושה, ניתן לה שש שעורים בסטרא דמסתאבותא, הוא גלית בנה, ששיעורו שש אמות וזרת, מצד הרע והסיגים שהיו ברו"ת, כי כן עולה זר"ת עם המלה שלקחה ג"כ ערפה מרות. ולכן היה במדתו שש אמות וזרת, וזה הזרת היה מצד השליש המכוסה שלוקחת, כי עד שם רגלי לאה על ראש רחל בקדושה, כן לקחה ערפה מרות מצד הקליפה.

ובזה תבין הריגתו ע"י דהע"ה, כי זה לעומת זה עשה האלהים, זה מרות וזה מערפה, זה ממערכות אלהים חיים, שהם של השש שעורין של וישת עליה, ונכללו ברות כנו', והיא לקחה שש מערכות פלשתים שגילו ערותה, ודשוה בהריפות, ולכן נקרא הרפה, ולא רצתה בברכה ורחקה ממנו, ויצא ממנה גלית מצד מערות פלשתים, שכן כתיב ממערות פלשתים, ולא מערכות, מצד אמו שבזתה הקדושה, שהם מערכות אלהים חיים:

רות רבה (וילנא) פרשה ב:

א"ר יצחק כל אותו הלילה שפרשה ערפה מחמותה נתערבו בה ערות גוים של מאה בני אדם, ה"ד (שם /שמואל/ א' י"ז) והוא מדבר עמם וגוי ממערכות פלשתים, ממערות כתיב, ממאה ערלות גוים שנתערו בה כל הלילה, ר' תנחומא אמר אף כלב אחד דכתיב (שם /שמואל א' י"ז/) ויאמר הפלשתי אל דוד הכלב אנכי.

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מב עמוד ב:

ויצא איש הבינים ממחנות פלשתים וגוי - מאי בינים? אמר רב: שמבונה מכל מום; ושמואל אמר: בינוני שבאחיו; דבי רבי שילא אמר: שהוא עשוי כבנין; רבי יוחנן אמר: בר מאה פפי וחדא נאנאי. וגלית שמו מגת - תני רב יוסף: שהכל דשין את אמו כגת. כתיב מערות, וקרין מערכות - תני רב יוסף: שהכל הערו באמו. כתיב הרפה, וכתיב ערפה - רב ושמואל, חד אמר: הרפה שמה, ולמה נקרא שמה ערפה? שהכל עורפין אותה מאחריה; וחד אמר: ערפה שמה, ולמה נקרא שמה הרפה? שהכל דשין אותה כהריפות, וכן הוא אומר: ותקח האשה ותפרוש... המסך על פני הבאר ותשטח עליו הריפות; ואי בעית אימא, מהכא: אם תכתש את האויל במכתש בתוך הריפות בעלי.

ספר אוצרות חיים - [שער רחל ולאה]:

ואחר שביארנו ענין רחל ולאה נבאר עתה ענין שתיהן איך נרמזו בכמה מקומות. הנה הכתוב [נתהלים ט"ל ה'] אומר הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא וכו', כי הנה דוד הע"ה הוא מן המלכות כנודע וכנז' גם בסבא דמשפטים [ק"א ע"ב] דהוה יתיב בעלמא דנוק'. גם מצינו שהיה מן לאה בסוד משיח בן דוד הבא מיהודה בנה של לאה. ונמצא שהוא נשרש בשתיהן, ועל כן רצה לחקור ולידע בחכמה ולהבין בחינת ב' נשים האלה שהם לאה ורחל איך מציאותם, וז"ש הודיעני ה' קצי וכו', פי' הודיעני חכמה כדי שאדע בחי' קצי ומדת ימי שהם רחל ולאה שבהם תלויים מדת ימי דוד וקצם כי משם נמשך לו חיותו, ולהיות שרחל היא תחתונה שהיא מלכות האחרונה שבסוף האצילות, וגם שהיא עומדת ברגלי זעיר כנגד נה"י שבו כנ"ל, לכן קראה קצי לשון קץ וסוף, אך ללאה קרא מדת ימי, בסוד מה שנתבאר לעיל איך ביארנו בכוונת בשכמל"ו כי לאה לוקחת הארה מהדי' מוחין של זעיר שהם די' הויו"ת והם מלובשים תוך נה"י דאימא שסודם די' שמות אהי"ה, ולאה לוקחת די' האלפי"ן שבהם ונעשים די' מוחין שבה, והנה די' אלפי"ן הם בגי' מד"ת שנתבאר ענינים ג"כ לעיל באופן אחר ועי"ש, וז"ש ומדת ימי וכו'. והנה דוד הע"ה היה מסתפק לדעת כמה בחינות ושינויים שיש בין רחל ללאה ורצה לידע סיבתם.